

4. Свобода слова часто переростає у пусті дискусії і безпідставні звинувачення.

5. Академічні свободи дуже приваблюють індивіда і, замість того, щоб стимулювати його до розвитку, ізолюють від спілкування.

Отже, ми бачимо, що питання автономії вищого навчального закладу було актуальним для відомих мислителів ХІХ – ХХ ст. і залишається актуальним і зараз. У зв'язку з прийняттям нового Закону України "Про вищу освіту" автономія стає невід'ємним аспектом організації навчально-виховного процесу в українських вишах. Але поруч із ним стоїть не менш важливе питання відповідальності вищого навчального закладу за якість підготовки випускника.

Список використаної літератури

1. Ідея університету: Антологія / Упоряд.: М. Зубрицька, Н. Бабалик, З. Рибчинська; Відп. ред. М. Зубрицька. – Львів : Літопис, 2002. – 304 с.

2. Словарь-справочник по педагогике / Авт.-сост. В. А. Мижериков; под общ. ред. П. И. Пидкасистого. – М. : ТЦ Сфера, 2004. – 448 с.

Світлана Перова

СТРУКТУРА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Педагогічна наука не залишається осторонь дослідження різних аспектів підготовки викладача з іноземної філології. У філологічних і методичних студіях обґрунтовано окремі аспекти мовної, літературознавчої, методичної підготовки таких фахівців (Е. Арванітопуло, Н. Артеменко, В. Баркасі, О. Бугреєва, О. Горошкіна, Л. Люлька, Р. Мільруд, С. Ніколаєва, Н. Остапенко, Ю. Пассов, О. Семенов, Т. Симоненко, Н. Синичкіна, І. Соколова, Б. Степанишин та ін.)

Втілення компетентнісного підходу в нормативний та практичний складники підготовки фахівця з вищою освітою дозволяє вирішувати проблему, яка є типовою для української держави та взагалі всієї системи освіти, коли студенти можуть добре оволодіти набором теоретичних знань, але зіштовхуються зі значними труднощами в діяльності, яка потребує використання цих знань для вирішення конкретних, типових життєвих завдань або проблемних ситуацій.

На основі аналізу таких документів, як закон України „Про вищу освіту”, Державний стандарт вищої освіти, Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції до європейського освітнього простору, а також проаналізувавши різні погляди науковців на проблему визначення компонентів професійної компетентності фахівців, уважаємо, що в структурі професійної компетентності мабутніх фахівців педагогічного профілю з іноземної філології, можна виокремити три основні групи:

- ключові компетентності, що є загальними для сучасних фахівців різних профілів;
- загальнопрофесійні компетентності, що є базовими для всіх фахівців педагогічного профілю;
- спеціальні компетентності, що є зумовленими предметною сферою [2, с. 49].

На нашу думку, кожен учитель іноземної філології, як і будь-який фахівець, повинен володіти певним набором ключових компетентностей. Однак під час занурення особистості до певного професійного контексту ці компетентності набувають конкретизації, зумовленої професійними функціями людини. Ключові компетентності, таким чином, знаходять своє втілення в загальнопрофесійних компетентностях, а останні, у свою чергу, конкретизуються у зв'язку з об'єктом діяльності – у нашому випадку, у іншомовній філологічній діяльності.

Отже, можемо говорити про послідовне підпорядкування елементів професійної компетентності майбутніх учителів іноземної філології, де найуніверсальнішим, базисним компонентом є ключові компетентності, а частковим – формування спеціальних компетентностей фахівців.

Виходячи з розуміння професійної підготовки як процесу професійного розвитку, оволодіння досвідом майбутньої професійної діяльності, ми можемо говорити, що компетентний спеціаліст націлений у майбутнє, передбачає зміни, орієнтований на самостійну освіту. Відповідно, професійна компетентність учителів-філологів має особливість реалізовуватися в теперішньому, одночасно орієнтуючись на майбутнє.

Професійна компетентність учителя іноземної філології має проявитися під час вирішення професійних завдань. Це поняття є багатоаспектним і динамічним, його не можна остаточно визначити заздалегідь на весь період професійної кар'єри майбутнього вчителя-філолога, оскільки бурхливість розвитку суспільства, висування нових вимог до педагога вимагає й корекції структури його професійної компетентності.

На рисунку 1 представлено авторське схематичне бачення структури професійної компетентності учителя іноземної філології.

Ключові (універсальні, соціально-особистісні, загальні) компетентності набувають сьогодні особливого значення. Вони необхідні для здійснення будь-якої професійної діяльності. Ключові компетентності пов'язані з успіхом особистості в рухливому, постійно мінливому світі. Вони проявляються в здатності людини вирішувати професійні завдання, використовуючи інформацію, комунікацію, соціально-правові основи поведінки в суспільстві тощо. Формування ключових компетенцій сьогодні стає головною метою освіти будь-якої особистості відповідно до вимог сучасного інформаційного полікультурного світу.

Загальнопрофесійні (базові, загальногалузеві) компетентності відбивають специфіку певної професійної діяльності (педагогічної, інженерної, медичної, юридичної тощо). Для фахівця-педагога загальнопрофесійними є компетентності, необхідні для здійснення діяльності вчителя в контексті вимог, які висуваються до системи освіти на певному етапі розвитку суспільства.

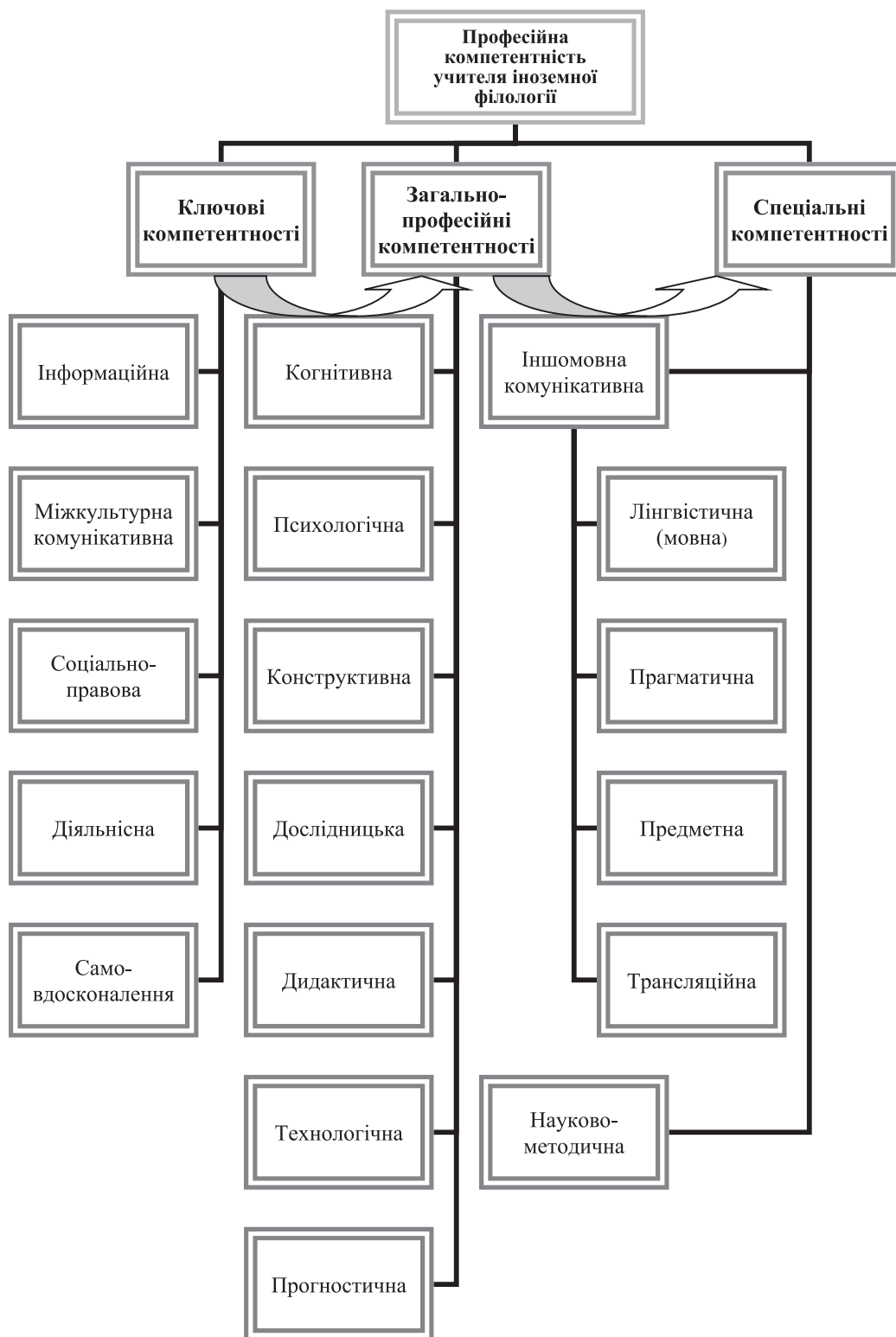

Рис. 1. Структура професійної компетентності учителя іноземної філології

Спеціальні (академічні, предметні, загальнопредметні) компетентності відбивають специфіку конкретної предметної чи позапредметної сфери професійної діяльності. Цей вид компетентностей є реалізацією базових та ключових компетентностей у галузі певної навчальної дисципліни, предмета, тобто в конкретній сфері професійної діяльності.

Усі три типи компетентностей, без сумніву, взаємопов'язані та розвиваються одночасно, разом вони проявляються в процесі вирішення життєво важливих професійних завдань різного рівня складності та в різних контекстах освітнього простору. Це утворює індивідуальний стиль педагогічної діяльності, у нашому випадку вчителя іноземної філології, та забезпечує сформованість професійної компетентності як певної цілісності, як інтегративної особистісної характеристики фахівця, його компетентнісної моделі.

Таким чином, у контексті забезпечення європейського рівня діяльності вищої школи проблема формування професійної компетентності майбутніх учителів іноземної філології постає головною метою підготовки фахівця, в якій розвиток ключових компетентностей розглядається як найважливіша базова умова становлення професіоналізму, майстерності, здатності до продуктивної, творчої діяльності та адаптованості до нових ситуацій.

Список використаної літератури

1. Закон України „Про вищу освіту” від 01.07.2014 № 1556-VII / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

2. *Перова С. В.* Розвиток ключових компетентностей майбутніх учителів-філологів у процесі вивчення соціально-гуманітарних дисциплін у вищих навчальних закладах: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Світлана В'ячеславівна Перова. – Луганськ, 2012.– 306 с.

Світлана Кікто

РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТИ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ

На сучасному етапі сфера освіти в Україні зазнає модернізації, головною метою якої є створення механізму сталого розвитку та забезпечення якісної підготовки фахівців, які відповідають міжнародним стандартам.

В 2014 році прийнято Закон України «Про вищу освіту», який встановив основні правові, організаційні, фінансові засади функціонування системи вищої освіти, створив умови для посилення співпраці державних органів і бізнесу з вищими навчальними закладами на принципах автономії вищих навчальних закладів, поєднання освіти з наукою та виробництвом з метою підготовки конкурентоспроможного людського капіталу для високотехнологічного та інноваційного розвитку країни, самореалізації особистості, забезпечення потреб суспільства, ринку праці та держави у кваліфікованих фахівцях. На обговорення винесені Закони «Про освіту» та «Про професійно-технічну